

**UDSKRIFT AF DOMBOGEN
FOR
GRØNLANDS LANDSRET**

D O M

afsagt af Grønlands Landsret den 19. maj 2023 i ankesag

Sagl.nr. K 052/23

Anklagemyndigheden
mod
Royal Greenland A/S
CVR [...]

Qeqqata Kredsret afsagde dom i 1. instans den 22. september 2022 under kredsrettens sagl.nr. KS-QEQ-634-2021, hvorved tiltalte, Royal Greenland A/S, blev idømt en bøde på 75.000 kr. for overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven m.v. i anledning af et udslip af ca. 1.000 liter dieselolie fra et fabriksanlæg til havet.

Dommen er først anket af anklagemyndigheden.

Påstande

Anklagemyndigheden har påstået domfældelse i overensstemmelse med kredsrettens bevisresultat og skærkelse således, at tiltalte idømmes en bøde på 300.000 kr.

Royal Greenland har påstået frifindelse, subsidiært formildelse således, at tiltalte idømmes en bøde på 20.000 kr.

Domsmænd

Sagen har været behandlet uden domsmænd.

Sagens oplysninger

Der er ikke afgivet supplerende forklaringer for landsretten.

Det er oplyst for landsretten, at tiltalte i 2020 havde en nettoomsætning på 4.849 mio. kr.

Departementet for Forskning og Miljø har den 1. februar 2021 afgivet en udtalelse i sagen vedrørende det bødeniveau, der bør lægges til grund ved sagens afgørelse. Det fremgår af udtalelsen bl.a.:

”Det er Departementets generelle holdning til denne type forureningssager, at mængden af udledte skadelige stoffer og dermed den stedfundne forurening og miljøskade bør afspejles klart i størrelsen af en pålagt bødesanktion. Dette stemmer også overens med bemærkningerne til miljølovens §§ 66-67, hvoraf det fremgår, at bødestørrelsen bør fastsættes under hensyn til *”Mængden af ulovligt udledt forurenende stof, evt. suppleret med oplysninger om udgifter ved rensning før udledning eller oprensning efter udledning.”*

Ved vurderingen af forholdet mellem den udledte mængde dieselolie og bødestørrelsen har Departementet valgt at hente inspiration i bemærkningerne til § 68, stk. 1, i *Inatsisartutlov nr. 15 af 8. juni 2017 om beskyttelse af havmiljøet* (herefter ’havmiljøloven’), idet bemærkningerne til havmiljølovens § 68, stk. 1, indeholder vejledning vedrørende bødestørrelsen, som netop tager udgangspunkt i størrelsen af en stedfunden udledning. Denne vejledning svarer i høj grad til lignende vejledning, der blev udarbejdet i dansk ret som opfølgning på manglende præventiv effekt af tidligere bødestørrelsen i en række forureningssager, jf. bemærkninger til § 1, nr. 15, i lov nr. 474 af 31. maj 2006.

[...]

I bemærkningerne til § 68, stk. 1, tages der udgangspunkt i den relative miljøbelastning målt i liter udledt Olie. I bemærkninger til § 68, stk. 1, anføres det mere specifikt, at bøden for erhvervsdrivende bør være minimum 30.000 kr. for udledninger op til 50 liter, mens bøden gradvist bør stige til minimum 300.000 kr. for udledninger på 1000 liter.

[...]

Det anføres også i bemærkningerne til havmiljølovens § 68, stk. 1, at der bør tages hensyn til den mulige miljøpåvirkning fra den konkrete olietype. I nærværende sag er der tale om dieselolie, som kan siges at ligge i midten eller muligvis i den lidt lavere ende af skalaen i forhold til mulig miljøpåvirkning. [...]

Det fremgår af oplysningerne i sagen, at tiltalte har modtaget et bødeforlæg/anklageskrift af 7. maj 2021, hvorefter sagen kunne afgøres udenretligt med betaling af en bøde på 210.000 kr., hvilket beløb også var anklagemyndighedens påstand for kredsretten.

Landsrettens begrundelse og resultat

Landsretten finder det ligesom kredsretten og af de af kredsretten anførte grunde bevist, at tiltalte er skyldig efter anklageskriftet.

Landsretten har således bl.a. lagt vægt på, at det efter de fremkomne faktuelle oplysninger må lægges til grund, at der er sket udslip af ca. 1.000 liter dieselolie fra sagsøgtes fabrik til havet via det offentlige kloaksystem, at den omhandlede olietank stod placeret helt tæt på et afløb til den offentlige kloak, at der ikke var etableret spildbakke eller opsamlingskar under tanken, og at tiltalte først den 4. juni 2020 foretog indberetning til tilsynsmyndigheden om udslippet, selvom det havde fundet sted den 30. maj 2020. Det fremgik i øvrigt af indberetningen, at udslippet ikke var opdaget af tiltalte selv, som derfor ikke var i stand til at oplyse præcist, hvornår og hvor længe udslippet havde stået på.

Sanktionen for overtrædelse af de omhandlede bestemmelser er bøde, jf. Inatsisartutlov nr. 9 af 22. november 2011 § 66, stk. 1, nr. 5, jf. § 15, stk. 1, og § 66, stk. 1, nr. 2, jf. § 53, stk. 1, samt Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 11 af 20. august 2004 § 25, stk. 1, nr. 3, jf. § 25, stk. 1.

Landsretten finder i henhold til de nævnte bestemmelser, at der ved udmålingen af den samlede bøde skal lægges vægt på overtrædelsernes karakter og de nærmere omstændigheder, hvorunder de er begået, herunder at de må anses som udslag af grov uagtsomhed. Der skal også lægges vægt på arten og mængden af det forurenende stof, der er udledt til havmiljøet, og at udslippet er sket i forbindelse med udøvelse af erhverv og af en meget stor virksomhed med en endog særdeles betydelig omsætning.

Henset hertil og efter den af lovgiver i forarbejderne til havmiljøloven meddelte vejledning vedrørende bødestørrelser ved forurening af havmiljøet finder landsretten efter en konkret og samlet vurdering, at bøden som udgangspunkt bør fastsættes til ikke under 300.000 kr.

Under hensyn til, at tiltalte ved bødeforlæg af 7. maj 2021 fik oplyst, at sagen kunne afgøres uden retslig forfølgning ved betaling af en bøde på 210.000 kr., hvilket også var anklagemyndighedens påstand for kredsretten, fastsættes bøden imidlertid i overensstemmelse hermed.

THI KENDES FOR RET:

Tiltalte, Royal Greenland A/S, skal betale en bøde på 210.000 kr.

Statskassen betaler sagens omkostninger.

Tine Rud

DOM

afsagt af Qeqqa Kredsret den 22. september 2022

Rettens nr. 634/2021

Politiets nr. 5506-98680-00016-20

Anklagemyndigheden

mod

Royal Greenland A/S [...]

[...]

Der har ikke medvirket domsmænd ved behandlingen af denne sag.

Anklageskrift er modtaget den 31. maj 2021.

Royal Greenland A/S CVR [...] er tiltalt for overtrædelse af:

Inatsisartutlov nr. 9 af 22. november 2011 § 15, stk. 1, jf. § 66, stk. 1, nr. 1 og § 53, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, nr. 2 samt Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 11 af 20. august 2004 § 11, stk. 4, jf. § 25, stk. 1, nr. 3

Ved den 30. maj 2020 ca. kl. 23.00 at have overtrådt vilkår 5, 8 og 23 i miljøgodkendelsen fra Departementet for Forskning og Miljø og dermed været ansvarlig for, at der fra virksomhedens produktionsanlæg, Royal Greenland Fiskefabrik i Maniitsoq, A.W. Nielsen-Ip Aqq B-748 i Maniitsoq skete udslip af ca. 1.000 liter dieselolie, hvorefter Departementet for Forskning og Miljø ikke blev underrettet omgående.

Påstande

Anklagemyndigheden har fremsat påstand om en bøde på 215.000,00 kr.

Repræsentant for Royal Greenland A/S CVR [...] har nægtet sig skyldig.

Repræsentant for Royal Greenland A/S CVR [...] har fremsat påstand om:
-Frifindelse

Subsidiært
-Formildelse

Sagens oplysninger

Forklaringer

Der er under sagen afgivet vidneforklaring af V1.

V1 har afgivet forklaring den 21. september 2022. Forklaringen er refereret i retsbogen således:

”At er godt klar over, hvad sagen drejer sig om.

Om aftenen den 30. maj, lidt i kl. 23, blev han ringet op fra fungerende brandmester, om hvad der var sket. Så ringede han selv til fungerende fabrikschefen X1, hvorefter han med ham kørte ned til fabrikken. Da de ankom der, kunne de se, brandchefen og en anden allerede var inde i fabrikken.

Den rum, der var olieudslip, kalder de den ”trucks tankrummet”, hvor en kollega havde ikke havde lukke ordentlig til ventilerne til tanken.

De har en tank, som har en opsamlingsspildtønde på 208 liter. Der er brændstof i tønden. Da der havde været spild, var den løbet gennem afløb og ud til kommunens afløbssystem, ved ”gammel chokoladefabrik”. Fungerende brandchef havde sagt, at de skal forvente en rapport eventuel påtales.

Han spurgte fungerende brandchef, om hvad de selv eventuelt kan gøre mere, hvortil han svarede, at olien allerede var nået ud til havet, og at det ikke kan gøre noget.

Tanken var for nyligt blevet fyldt op. Når tanken er fyldt helt op, er indholdet omkring 1.200 til 1.300 liter. Spildtønden er på 208 liter. Da spild blev opdaget, var tønden fyldt op, hvorimod tanken var helt tom.

I ”trucks tankrummet” opbevarer de firmaets bil hjul, ammoniak flasker og gamle malings spand.

Foreholdt af tidligere forklaring, bilag D-1-1, side 2, 2. afsnit:

”Tanken er nu tømt og man arbejder på, en anden løsning, hvor en ny tank bliver placeret i et rum uden gulv afløb og med spildbakke/opsamlingskar under.”

Han havde afgivet sådan en forklaring.

Tanken bruges ikke mere. Under udslip af diesel, var der ikke en spildbakke.

Trucks rummet ligger i sydlig del af fabrikken, som en del af fabrikken.

Udslippet blev opdaget af en borger, som havde set olie på havoverfladen og havde derfor ringet til brandstationen.

Udslippet havde nok varet under 3 timer, idet en kollega havde påfyldt trucks omkring kl. 20, så havde han glemt at lukke ventil ordentlig, så dieslen var sivet langsom ud af tanken.

Han ved ikke om udslippet blev opdaget lidt tidligere, idet man i starten havde kikket på havet i forskellige steder og senere blev det opdaget, at det var fra fabrikken.

Efter udslip rensede de gulvet med kattegrus. De aftalte, at de ikke længere skal bruge tanken.

Brandvæsenet foreslog, at de ikke skal gøre yderligere noget, da olien allerede er sivet ud i havet, da de ikke kan gøre noget. Fra fungerende brandchef blev han orienteret, at brandvæsenet selv skal kontakte politiet. Derfra mente han, at de ikke skal gøre noget yderligere.

Tønden havde de brugt som sikkerhedstønde til tanken.

Før i tiden var der sket noget lignende, hvornår det skete husker han ikke. Da det sket blev hverken politiet eller retten involveret.

I gamle dage, havde fabrikken separate bygninger med forskellige B-numre. De 2 b-numre, B 748 og B 695 tilhører fabrikken.

Han kan ikke huske, hvor meget en trucktank kan indeholde, men tanken er ikke ret stor.

Den aften blev truckset tanket op fra tanken. Han kan huske, at tanken var blevet fyldt op i samme uge, og truckset var den første der tankede op af den.

Han ved ikke om der er standard størrelser til tanke.”

Sagsbehandlingstid

Anklageskriftet er dateret den 7. maj 2021 og modtaget i retten den 31. maj 2021

Retten's begrundelse og afgørelse

Dieselolie udslip

Om skyldspørgsmålet

Repræsentant for Royal Greenland A/S CVR [...], har nægtet sig skyldig til tiltalen.

Vidnet V1 forklarede til sagen, da en medarbejder, der fyldte fabrikens trucks ikke havde lukket ordentlig på ventilen af tøndens, var en tank på omkring 1.200 – 1.300 liter, der for nyligt var blevet fyldt op, blevet tømt for indhold, og at resten af det på 208 liter var i tøndens. Dieselolie var løbet ud gennem byens kloak og ud til havet.

Under 208 liters tønne var der ikke spildbakke.

Han havde spurgt fungerende brandchef, om hvad han selv kan yderligere gøre ved sagen, hvortil fungerende brandchef havde svaret, at han ikke skal gøre noget, da han selv vil kontakte politiet.

Af forklaringen finder retten det bevist, at der havde været udslip af mange liters dieselolie, ud til havet fra Royal Greenlands fabrik. Eftersom Inatsisartutlov nr. 9 af 22. november 2011, § 15, stk. 1 er skrevet, må væsker og stoffer, der kan forurene salt- og ferskvand, må ikke udledes til vandløb, søer eller havet, men skal oplagres på en sådan måde, at risikoen for forurening af vandet i vandløb, søer eller havet begrænses mest muligt, er loven blevet overtrådt, da dieselolie er væske der kan forurene. Og at der ikke havde været noget spildbakke under tøndens som kan begrænse udslippet.

Retten mener ikke, at en sådan en stort virksomheds ansvarlig medarbejder ikke havde kendskab til omgående underretning af udslippet til Departementet for Forskning og Miljø, er ikke undskyldelig, at fungerende brandchef havde sagt, at han yderligere ikke skal gøre noget ved sagen. Retten mener at, man i så stor virksomhed burde have en beredskabsplan til evt. udslip af væsker og stoffer der kan forurene, hvorfor retten mener, Royal Greenland A/S CVR [...] havde gjort sig skyldig som skrevet i anklageskrifter.

Vedrørende mængden af dieselolie der udslip, skrevet i anklageskriftet blev ikke af tiltalte bevist, at den skulle være mindre, da anklageskrifter var blevet forkyndt for tiltalte den 21. maj 2021, hvorfor retten benyttede 1.000 liter til størrelsen af bøden.

Om foranstaltningen

Efter retspraksis fastsættes foranstaltningen for overtrædelse af Inatsisartutlov og Hjemmestyrets bekendtgørelse som udgangspunkt som en bøde.

I denne sag finder retten, at der ved udmåling af bødeforanstaltningen navnlig skal lægges vægt på, retspraksis af Retten i Grønlands dom af 15. januar 2019, hvor udslip for 400 liter var bødens størrelse på 20.000 kr. kan bruges som begrundelse til formildende omstændighed.

Foranstaltningen fastsættes efter Inatsisartutlov nr. 9 af 22. november 2011 § 15, stk. 1, jf. § 66, stk. 1, nr. 1 og § 53, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, nr. 2 samt Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 11 af 20. august 2004 § 11, stk. 4, jf. § 25, stk. 1, nr. 3.

Efter retsplejelovens § 480, stk. 1 betaler statskassen sagens omkostninger.

Thi kendes for ret:

Royal Greenland A/S CVR [...] idømmes:

-Betale bøde på 75.000 kr. inden 14 dage, der tilfalder statskassen

Statskassen skal betale sagens omkostninger.

Louise Skifte
Kredsdommer

Den 21. september 2022 kl. 09.00 holdt Qeqqa Kredsret offentlig retsmøde i Sisimiut Kredsdommer Louise Skifte behandlede sagen.

Rettens nr. 634/2021

Politiets nr. 5506-98680-00016-20

Anklagemyndigheden

mod

Royal Greenland A/S CVR [...]

cpr-nummer [...]

[...]

V1 mødte som vidne og blev gjort bekendt med vidnepligten og vidneansvaret.

V1 forklarede på dansk blandt andet, at han er godt klar over, hvad sagen drejer sig om. Om aftenen den 30. maj, lidt i kl. 23, blev han ringet op fra fungerende brandmester, om hvad der var sket. Så ringede han selv til fungerende fabrikschefen X1, hvorefter han med ham kørte ned til fabrikken. Da de ankom der, kunne de se, brandchefen og en anden allerede var inde i fabrikken.

Den rum, der var olieudslip, kalder de den "trucks tankrummet", hvor en kollega havde ikke havde lukke ordentlig til ventilerne til tanken.

De har en tank, som har en opsamlingsspildtønde på 208 liter. Der er brændstof i tønden. Da der havde været spild, var den løbet gennem afløb og ud til kommunens afløbssystem, ved "gammel chokoladefabrik". Fungerende brandchef havde sagt, at de skal forvente en rapport eventuel påtales.

Han spurgte fungerende brandchef, om hvad de selv eventuelt kan gøre mere, hvortil han svarede, at olien allerede var nået ud til havet, og at det ikke kan gøre noget.

Tanken var for nyligt blevet fyldt op. Når tanken er fyldt helt op, er indholdet omkring 1.200 til 1.300 liter. Spildtønden er på 208 liter. Da spild blev opdaget, var tønden fyldt op, hvorimod tanken var helt tom.

I "trucks tankrummet" opbevarer de firmaets bil hjul, ammoniak flasker og gamle malings spand.

Foreholdt af tidligere forklaring, bilag D-1-1, side 2, 2. afsnit:

"Tanken er nu tømt og man arbejder på, en anden løsning, hvor en ny tank bliver placeret i et rum uden gulv afløb og med spildbakke/opsamlingskar under."

Han havde afgivet sådan en forklaring.

Tanken bruges ikke mere. Under udslip af diesel, var der ikke en spildbakke.

Trucks rummet ligger i sydlig del af fabrikken, som en del af fabrikken.

Udslippet blev opdaget af en borger, som havde set olie på havoverfladen og havde derfor ringet til brandstationen.

Udslippet havde nok været under 3 timer, idet en kollega havde påfyldt trucks omkring kl. 20, så havde han glemt at lukke ventil ordentlig, så dieslen var sivet langsom ud af tanken.

Han ved ikke om udslippet blev opdaget lidt tidligere, idet man i starten havde kikket på havet i forskellige steder og senere blev det opdaget, at det var fra fabrikken.

Efter udslip rensede de gulvet med kattegrus. De aftalte, at de ikke længere skal bruge tanken.

Brandvæsenet foreslog, at de ikke skal gøre yderligere noget, da olien allerede er sivet ud i havet, da de ikke kan gøre noget. Fra fungerende brandchef blev han orienteret, at brandvæsenet selv skal kontakte politiet. Derfra mente han, at de ikke skal gøre noget yderligere.

Tønden havde de brugt som sikkerhedstønde til tanken.

Før i tiden var der sket noget lignende, hvornår det skete husker han ikke. Da det sket blev hverken politiet eller retten involveret.

I gamle dage, havde fabrikken separate bygninger med forskellige B-numre. De 2 b-numre, B 748 og B 695 tilhører fabrikken.

Han kan ikke huske, hvor meget en trucktank kan indeholde, men tanken er ikke ret stor.

Den aften blev truckset tanket op fra tanken. Han kan huske, at tanken var blevet fyldt op i samme uge, og truckset var den første der tankede op af den.

Han ved ikke om der er standardts størrelser til tanke.

Forklaringen blev dikteret på dansk. V1 vedstod forklaringen.

[...]

Den 22. september 2022, kl. 10.00

Retten afsagde **dom**.

[...]

Sagen sluttet.

Retten hævet kl. 10.05

Louise Skifte
Kredsdommer